

14 października 2007

Premie dla firm stawiających na innowacje

Przedsiębiorcy realizujący inwestycje w zakresie prac badawczo-rozwojowych będą mogli w najbliższych latach uzyskać wsparcie finansowe ze środków strukturalnych oraz z budżetu państwa. Dofinansowane zostaną m.in. projekty badawcze, celowe, związane z podjęciem lub rozwojem działalności badawczo-rozwojowej (B+R), wdrażające wyniki takich prac lub związane z wykorzystaniem tych wyników w formie innowacji technologicznej w nowej inwestycji.

Przedsiębiorcy realizujący inwestycje w zakresie prac badawczo-rozwojowych będą mogli w najbliższych latach uzyskać wsparcie finansowe ze środków strukturalnych oraz z budżetu państwa.

Dofinansowane zostaną m.in. projekty badawcze, celowe, związane z podjęciem lub rozwojem działalności badawczo-rozwojowej (B+R), wdrażające wyniki takich prac lub związane z wykorzystaniem tych wyników w formie innowacji technologicznej w nowej inwestycji. Do tej pory, czyli w latach 2004 - 2006, przedsiębiorcy nie mogli bezpośrednio ubiegać się o wsparcie na prowadzenie prac B+R. Mogli jedynie wchodzić w skład konsorcjum naukowego, w ramach którego jednostka naukowa otrzymywała refundację poniesionych wydatków.

Jakie koszty, z jakich źródeł

Dla przedsiębiorców realizujących prace B+R najważniejszym źródłem wsparcia w latach 2007 - 2013 będzie Program Operacyjny „Innowacyjna gospodarka” (PO IG). Uzupełnieniem tych działań będą regionalne programy operacyjne (RPO) oraz Inicjatywa Technologiczna (IniTech) będąca przedsięwzięciem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, finansowana tylko z budżetu państwa. Ze względu na tak szeroki wybór ze szczególną ostrożnością należy dobrać program, gdyż każdy będzie wspierał działalność B+R przedsiębiorcy w inny sposób. Różnice dotyczą głównie typów projektów, poziomu wsparcia, kryteriów oceny czy też kosztów kwalifikowanych. W wypadku prowadzenia prac B+R katalog kosztów obejmuje przede wszystkim wynagrodzenia osób realizujących projekt, amortyzację środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, nieruchomości wykorzystywanych w ramach projektu oraz wydatki związane z promocją lub ochroną patentową. Natomiast przy projektach związanych z rozwojem działalności B+R lub wdrożeniem innowacji technologicznej przedsiębiorca może brać pod uwagę przede wszystkim bezpośrednio wydatki inwestycyjne.

Prowadzenie badań oraz wdrażanie ich wyników

Jednym z ciekawszych rozwiązań będzie możliwość zdobycia dwóch dotacji po przygotowaniu jednego wniosku dla działań 1.4 „Wsparcie projektów celowych” oraz 4.1 „Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R”. W pierwszym etapie przedsiębiorca będzie miał możliwość dofinansowania badań, które powinny zakończyć się np. powstaniem prototypu nowej maszyny lub produktu wraz z uzyskaniem certyfikacji lub ochrony patentowej. W drugim etapie zrefundowane zostaną koszty wdrożenia nowego rozwiązania do produkcji. O realizacji drugiego etapu zdecyduje przede wszystkim pozytywny wynik części badawczej, badania rynkowe oraz uzasadnienie ekonomiczne projektu. Znaczącym ułatwieniem będzie przechodzenie przez procedurę konkursową tylko raz. W razie akceptacji projektu instytucja wdrażająca podpisze umowę na obie części projektu z warunkiem wypełnienia zobowiązań wymaganych po pierwszym etapie, jeszcze przed wdrożeniem wyników badań. Jeżeli po zakończeniu i rozliczeniu badań warunki ekonomiczne wskazują, że osiągniemy zakładane cele, otrzymamy wsparcie na wdrożenie wyników części badawczej. Realizowane projekty powinny obejmować badania przemysłowe oraz eksperymentalne prace rozwojowe. Projekty mogą być realizowane przez samych przedsiębiorców, grupy przedsiębiorców, we współpracy z jednostkami naukowymi lub mogą być całkowicie zlecone jednostkom naukowym. Kluczowe kryteria oceny to m.in.: innowacyjność, zapotrzebowanie rynkowe na nową technologię, potencjał wnioskodawcy (tj. infrastruktura badawcza, zasoby ludzkie etc.). Łączny budżet działań 1.4 oraz 4.1 PO IG wyniesie niemal 600 mln euro.

Krajowe środki na IniTech

W działaniu 4.1 możliwe również będzie wdrożenie wyników badań prowadzonych w ramach Inicjatywy Technologicznej. Program IniTech, w odróżnieniu od środków PO IG, jest dostępny już w bieżącym roku, gdyż jego budżet tworzą fundusze krajowe. Małe i średnie firmy (MSP) mogą realizować projekty badawcze (podstawowe, przemysłowe i przedkonkurencyjne) oraz celowe (przemysłowe i przedkonkurencyjne). Duże firmy tylko projekty celowe. Wielkość dotacji zależy zatem od rodzaju podejmowanych badań oraz od wielkości przedsiębiorstwa. Projekt może również obejmować działania związane z przygotowaniem do wdrożenia wyników prac B+R pod warunkiem, że w rezultacie realizacji części badawczej uzyskano efekty o wysokim stopniu innowacyjności oraz uzasadnione ekonomicznie. Tak jak w wypadku działań 1.4 i 4.1 PO IG przedsiębiorca nie ma obowiązku realizacji obydwu faz projektu (badawczej i wdrożeniowej), jeżeli po zrealizowaniu części badawczej zmienią się warunki rynkowe lub same badania nie zakończą się sukcesem. Roczny budżet IniTech w 2007 roku to ok. 300 mln zł.

Ochrona własności intelektualnej

Ponieważ bardzo niewielu przedsiębiorców z sektora MSP zdecydowało się na uzyskanie

ochrony praw własności przemysłowej, zwłaszcza ochrony międzynarodowej, dostępne będzie wsparcie w ramach działania 5.4 PO IG „Zarządzanie własnością intelektualną”. Bariery w stosowaniu ochrony prawnej rozwiązań innowacyjnych jest m.in. brak informacji na temat korzyści z niej wynikających dla przedsiębiorców oraz stosunkowo wysokie koszty postępowań związanych z uzyskaniem praw własności przemysłowej. Podstawową korzyścią posiadania ochrony prawnej jest zwiększenie opłacalności działalności B+R, gdyż nowe rozwiązania mogą być udostępniane odpłatnie. W działaniu 5.4 będzie można uzyskać wsparcie na pokrycie kosztów uzyskania praw własności przemysłowej poza granicami Polski oraz na pokrycie kosztów związanych z postępowaniem w zakresie unieważnienia patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy lub prawa z rejestracji (z wyłączeniem znaków towarowych). Refundacją zostaną objęte m.in. koszty przygotowania zgłoszenia przez rzecznika patentowego, opłaty urzędowe za dokonanie zgłoszenia oraz wydatki związane z tłumaczeniem niezbędnej dokumentacji zgłoszeniowej. Budżet działania zaplanowano na ok. 39 mln euro.

Podjęcie lub rozwój działalności badawczej

Kolejna grupa działań wspierających prace B+R przedsiębiorców związana jest ze znacznie szerszym ich zakresem. Będzie to m.in. działanie 4.2 „Inwestycje związane z działalnością B+R w przedsiębiorstwach” oraz 4.5.2 „Wsparcie inwestycji w sektorze usług nowoczesnych”. Działanie 4.2 PO IG ma na celu zwiększenie zaangażowania przedsiębiorców w prowadzenie działalności B+R przez jej rozpoczęcie lub rozwój, przekształcenie w centrum badawczo-rozwojowe czy też wsparcie w zakresie opracowania wzoru przemysłowego lub użytkowego i wdrożenie go do produkcji. Jednym z najważniejszych kryteriów oceny przedsiębiorcy będącego wnioskodawcą lub podmiotu z nim związanego jest prowadzenie prac B+R lub zakup wyników prac B+R w ciągu 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku. Ponadto, jeżeli w ramach projektu zakupiono środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne, wnioskodawca zobowiązany jest do wykazania się sprzedażą wyników prac B+R w ciągu trzech lat od daty zakończenia projektu. Uzyskanie statusu CBR przez przedsiębiorcę wiąże się ze spełnieniem dodatkowych wymagań (zgodnie z ustawą o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej), ale jest również związane z możliwością korzystania ze specjalnych rozwiązań podatkowych, jak zwolnienie z podatku od nieruchomości, w tym rolnego i leśnego, czy też możliwość tworzenia funduszu innowacyjności, dzięki któremu kwota odpisana pomniejszy podstawę opodatkowania. Inwestycje w CBR, w tym centra usług inżynierskich czy też centra jakości, będą też wspierane w ramach działania 4.5.2 PO IG. Jedną z różnic jest ograniczenie wartości inwestycji w działaniu 4.2 PO IG do wysokości 50 mln euro oraz to, że wsparcie będzie kierowane do istniejących przedsiębiorców, którzy już prowadzą działalność B+R i chcieliby dodatkowo skorzystać z korzyści płynących z

posiadania statusu CBR. W ramach działania wskazana jest preferencja realizacji projektów przez MSP. Na działanie 4.2 PO IG przeznaczono 186 mln euro, natomiast na całe działanie 4.5 PO IG - 1054 mln euro.

Wiedza technologiczna w nowych inwestycjach

W tym obszarze wsparcie działalności B+R będzie pośrednie. Dofinansowanie nie obejmuje prowadzenia samych prac B+R, lecz wykorzystanie ich wyników w postaci innowacyjnej technologii w nowej inwestycji. Są to działania: 4.3 „Kredyt technologiczny”, 4.4 „Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym” oraz 4.5 „Wsparcie inwestycji o dużym znaczeniu dla gospodarki”. W wypadku działania 4.3 PO IG o wsparcie będą mogły się ubiegać tylko MSP na realizację inwestycji technologicznych polegających na wdrożeniu własnej lub zakupie nowej technologii i uruchomieniu z jej wykorzystaniem produkcji nowych lub zmodernizowanych wyrobów albo świadczeniu nowych lub zmodernizowanych usług. Przy czym nowa technologia to wiedza stosowana na świecie krócej niż pięć lat. Dotychczas wśród składających wnioski o kredyt technologiczny były ogromne rozbieżności w definiowaniu nowej technologii. Większość brała pod uwagę jedynie fakt zakupu nowoczesnych maszyn i urządzeń, podczas gdy w ramach programu wspierane jest zastosowanie nowej wiedzy technologicznej przy użyciu nowoczesnych środków trwałych. Rundy aplikacyjne w 2008 r. będą się już odbywały według nowych zasad, co oznacza umożliwienie udzielania kredytu również przez banki komercyjne na podstawie umowy zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. W ramach programu możliwe będzie umorzenie części kapitałowej kredytu przez udzielenie premii technologicznej, nie więcej niż 50 proc. wartości udzielonego kredytu i nie więcej niż 1 mln euro. Jednocześnie maksymalna kwota kredytu nie będzie już ograniczona do 2 mln euro. Budżet działania 4.3 to ponad 400 mln euro. W zakresie działania 4.4 PO IG wspierane będą również inwestycje związane z zastosowaniem nowych rozwiązań technologicznych wynikających z prowadzenia własnych prac B+R lub zakupienia wyników takich prac od jednostki naukowej. Jednym z ograniczeń jest wartość inwestycji, gdyż w ramach tego działania wspierane będą projekty o wartości nie większej niż 40 mln euro. Wielkość środków unijnych oraz publicznych na działanie 4.4 PO IG to ponad 1420 mln euro. Z kolei działanie 4.5 PO IG odnosi się do nowych inwestycji, które charakteryzują się wysokim potencjałem innowacyjnym, ich wartość przekracza 40 mln euro, a w wyniku realizacji przedsięwzięcia utworzona zostanie znacząca liczba nowych miejsc pracy, zwłaszcza dla osób z wyższym wykształceniem. Ważnym aspektem będzie również ścisła i trwała współpraca z jednostkami naukowymi. Pierwszych terminów należy się spodziewać jeszcze w ostatnim kwartale tego roku, głównie dla MSP. Duże firmy prawdopodobnie muszą poczekać do 2008 roku.

Dofinansowanie działań na rzecz innowacyjnej gospodarki

Wybrane działania w ramach Programu Operacyjnego „Innowacyjna gospodarka” (PO IG) dają możliwość ubiegania się o dofinansowanie w trzech obszarach związanych z działalnością B+R: Σ prowadzenie prac B+R oraz wdrażanie ich wyników, czyli działania: 1.4 „Wsparcie projektów celowych”, 4.1 „Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R” oraz 5.4 „Zarządzanie własnością intelektualną”; Σ podjęcie lub rozwój działalności B+R, w tym przekształcenie przedsiębiorcy w centrum badawczo-rozwojowe (CBR) lub utworzenie nowego CBR, czyli działania: 4.2 „Inwestycje związane z działalnością B+R w przedsiębiorstwach” oraz 4.5.2 „Wsparcie inwestycji w sektorze usług nowoczesnych”; Σ wdrożenie innowacji technologicznej na podstawie wyników własnych lub zakupionych prac B+R w ramach nowej inwestycji, czyli działania: 4.3 „Kredyt technologiczny”, 4.4 „Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym” oraz 4.5 „Wsparcie inwestycji o dużym znaczeniu dla gospodarki”.

Szanse nie w każdym województwie

Nie wszystkie województwa w ramach regionalnych programów operacyjnych będą bezpośrednio wspierały projekty B+R (tj. projekty celowe) realizowane przez przedsiębiorców. Obecnie jedynie województwa mazowieckie i łódzkie zadeklarowały, że będą wspierać prace B+R o wartości nie wyższej niż 100 tys. euro kosztów kwalifikowanych. W wypadku projektów o wyższej wartości przedsiębiorca będzie już musiał składać wniosek bezpośrednio do działań 1.4 i 4.1 PO IG. Treść poszczególnych RPO jest nadal w trakcie opracowywania, dlatego sytuacja może się jeszcze zmienić. W ramach wszystkich RPO możliwe będzie wsparcie innowacyjnych przedsięwzięć, a tu dodatkowym atutem może być rozpoczęcie lub rozwinięcie działalności B+R przez utworzenie i wyposażenie własnego laboratorium w niezbędną infrastrukturę badawczą.

Źródło : Rzeczpospolita; Foto: www.firma.biznesnet.pl